

“Met ons engagement streven we naar een betere toekomst voor iedereen”

“Ik wist dat jij de geschikte persoon was voor dit gesprek”, knipoogt Louiza Erifi van het Internationaal Comité (IC). Abdeslam El Ghamri glimlacht. Enkele jaren geleden stapte hij in de politiek door zich kandidaat te stellen voor de lokale verkiezingen. Dat was niet vanzelfsprekend, want mensen met een migratieachtergrond botsen op drempels wanneer ze zich politiek engageren. Nochtans laten zij hun stem ook horen en is vertegenwoordiging op de verschillende beleidsniveaus belangrijk. Het IC, dat de kracht van zijn multiculturele verenigingen aan de samenleving wil tonen, ondersteunt hem en andere leden wanneer zij hun politieke stem laten horen. Dat doen ze onder andere met het traject *Goesting in participatie*.

Maak kennis met het Internationaal Comité

Lies: “Het IC is ontstaan vanuit het maatschappelijk engagement van gastarbeiders van Marokkaanse, Turkse, Portugese en Italiaanse afkomst, voornamelijk uit de regio Limburg. Ondertussen hebben we zeven kantoren verspreid over Vlaanderen en Brussel, en staan we in verbinding met 350 verenigingen van mensen met een migratieachtergrond. Dat varieert van kleinere initiatieven tot grotere vrijwilligersverenigingen, vanuit mensen met verschillende nationaliteiten, van nieuw- en oudkomers, van mensen van de eerste tot de tweede generatie ... Ze engageren zich op verschillende domeinen, en het IC ondersteunt hen als netwerk zo goed mogelijk vanuit onze opdracht in het sociaal-cultureel werk.”

“Het gaat niet alleen over de kleur, maar ook over de inhoud, die moet divers zijn.”

Abdelslam El Chamri

“Het IC wil de maatschappelijke betrokkenheid, klein of groot, van de leden in onze verenigingen steunen en stimuleren. We helpen hen in het formuleren van hun stem. We verbinden hen met advies- en cultuurraden. Of we doen specifieke acties; naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne bijvoorbeeld brachten we een groep mensen in contact met verschillende kabinetten om hun stem te laten horen. Participatie vormt de kern van onze organisatie. Met de verkiezingen in aantocht schakelen we nu een versnelling hoger.”

Goesting in participatie

Lies: “In 2024 zijn het lokale, regionale, federale en Europese verkiezingen. In aanloop daarvan dachten we na over de rol van het IC en kwamen we uit op drie pijlers. Allereerst richten we ons naar de leden in onze verenigingen die zich graag politiek willen engageren. We hebben de publicatie *Arena* gemaakt om hen te inspireren. We hebben verschillende partijvoorzitters gevraagd naar hun motivatie om in de politiek te stappen en hoe ze onze vrijwilligers kunnen motiveren. Verder hebben we mensen met een migratieachtergrond die politiek actief zijn (denk aan volksvertegenwoordiger Nahima Lanjiri en districtsschepen Aïssatou Cissé) of die in een adviesraad zitten zoals Abdelslam, aan het woord gelaten om zo andere mensen met een migratieachtergrond aan te moedigen om dezelfde stap te zetten.”

“Onze tweede actie is het traject *Goesting in participatie*, waarbij we mensen die al politieke ervaring hebben in contact brengen met nieuwe mensen of twijfelaars om van gedachten te wisselen: hoe voelde dat bij jou? Welke vragen heb je? Ook zo proberen we mensen met een migratieachtergrond te stimuleren om zich politiek te engageren. Verder organiseren we infosessies voor onze verenigingen over thema's zoals: hoe ziet onze democratie

eruit? Hoe werken onze instellingen? Wat doet een gemeenteraad? ... Niet alle nieuwkomers kennen ons systeem, of in hun thuisland bestaan andere systemen die niet altijd even democratisch zijn. De infosessies zijn ook praktisch: wat betekent mijn stem? Hoe moet ik stemmen? Hoe lees ik verkiezingsbrochures die in mijn bus zitten?”

“Tot slot willen we mensen in contact brengen met lokale politici. Er heerst heel wat wantrouwen tussen burgers en politici. We hebben ook nagedacht over onze rol daarin. Hoe kunnen we beide partijen aan één tafel krijgen om te praten over wat hen bezighoudt en het contact van mens tot mens te verbeteren?”

“Dat zijn dus de verschillende pijlers waarop we inzetten. Het is immers cruciaal dat mensen met een migratieachtergrond vertegenwoordigd zijn op plaatsen waar adviezen geformuleerd en beleidsbeslissingen genomen worden, omdat zij vanuit een andere achtergrond en een andere positie dingen in de samenleving ervaren en zien. Ze moeten de toekomst mee vormgeven.”

“Het traject *Goesting in participatie* is even uitgesteld. Aanvankelijk wilden we dat op nationaal niveau organiseren, maar we merkten dat die stap voor veel mensen te groot is. Ze willen zich liever lokaal engageren. Daarom hebben we het traject herwerkt en richten we ons nu vooral op Limburg en Antwerpen, waar de meeste vragen vandaan komen. We werken samen met *Beweging.net* en organiseren binnenkort twee startmomenten, waarbij we enkele grote namen uit de politiek presenteren, waaronder ook mensen met een migratieachtergrond die politiek actief zijn, om de goesting en het engagement aan te wakkeren en vragen te beantwoorden. Met de deelnemers zullen we in een tweede fase kijken wat ze nodig hebben op vlak van informatie, traject, coaching, het leggen van contacten ...”

Welkom in de partij

In 2018 zette Abdelslam El Ghamri de stap naar de politiek. Dat was geen eenvoudige beslissing, vertelt hij. “Ik heb lang nagedacht: kan ik een rol spelen? Is mijn Nederlands goed? Toen ik op latere leeftijd naar België emigreerde, moest ik van nul beginnen en de taal leren. Uiteindelijk besloot ik mij toch kandidaat te stellen bij Groen Boom, het antwoord kwam snel: ‘U bent welkom in de partij.’ Bij de vorige verkiezingen kreeg ik een plaats op de Vlaamse en de lokale lijst. Nu ben ik lid van het Bijzonder comité van de sociale dienst.”

“Hoewel dat een fijne ervaring is, heb ik getwijfeld om volgend jaar verder te doen. Maar veel collega’s hebben me gevraagd om niet te stoppen. De samenleving verandert en wordt meer divers. Als ik vertrek, zou dat een probleem zijn voor de stem van mensen met een migratieachtergrond.”

“Ik zie mijzelf als een motivator. Veel mensen stemmen omdat het verplicht is, maar in 2024 geldt er op lokaal niveau geen stemplicht meer. Hoe kunnen we burgers aanmoedigen om toch te stemmen? Anders vrees ik voor problemen. Waarschijnlijk zullen veel mensen voor extreem-rechts stemmen, en dat is verontrustend voor mensen met een migratieachtergrond. Daarom zet ik mij in om hen te overtuigen dat hun stem telt.”

“Wat mij nog motiveert? Ik geloof dat diversiteit meer betekent dan alleen maar ‘aanwezig zijn’ in de samenleving, ook engagement is belangrijk. Ik zie dat veel partijen nog niet divers zijn. Als ik mensen met een migratieachtergrond kan motiveren om zich in de politiek te engageren, dan brengen we diversiteit in de samenleving, in de partijen, in het parlement ... In sommige steden en gemeenten vormen we 20 à 30% van de bevolking, dus we moeten ook op politiek niveau aanwezig zijn om mee te beslissen over de samenleving.”

“Daarom doe ik in 2024 opnieuw mee, maar enkel op lokaal niveau, want op Vlaams niveau is de drempel te hoog voor mij. In Boom hebben de partijen Groen en CD&V een kartel gevormd, genaamd SAMEN2850. Een nieuwe politieke beweging waarvan ik lid ben. In de gemeente kan ik een grote rol spelen. Op Vlaams of federaal niveau moet je in het parlement zitten om

iets te kunnen bereiken, terwijl er op lokaal niveau verschillende commissies en taken zijn. Tijdens de vorige verkiezing ben ik niet verkozen, maar had ik wel genoeg stemmen voor een politiek mandaat. Als lid van het Bijzonder comité voor de sociale dienst verdedig ik de rechten van mensen in armoede. Ik voel me erg nuttig, de verkiezingen hebben me een cadeau gegeven.”

Niet alleen kleur, ook inhoud

Abdelslam: “Iedereen heeft het talent om in de politiek stappen, maar er zijn drempels voor mensen met een migratieachtergrond. Voor nieuwkomers is dat sowieso de taal. Zoals ik al zei, gold dat voor mij ook. Politiek is communiceren. Je moet goed Nederlands of Frans kunnen. Andere vaardigheden kan je leren.”

Lies: “Er zijn nog drempels. Soms verwachten mensen dat je de stem van je gemeenschap vertolkt, terwijl dat niet gemakkelijk is omdat ook die stem divers is. Mensen met een migratieachtergrond hebben, net als ons, ook verschillende ideologische ideeën, in één familie stemmen gezinsleden op andere partijen.”

“Als mensen zich engageren, dan doen ze dat vanuit hun visie op de samenleving en vanuit hun achtergrond en expertise. Soms loopt het mis met de partij. Als ze enkel ‘dienen’ om de lijst te kleuren, dan heeft dat geen zin. Dat demotiveert mensen met een migratieachtergrond, dan voelen ze zich niet gewaardeerd in hun engagement en capaciteiten om dingen te veranderen.”

Abdelslam: “Dat was ook een van mijn voorwaarden om verder te doen in de politiek. Ik kan niet zeggen: ‘Stem op mij, want mijn naam is Abdelslam.’ Mensen hebben eisen en behoeften. In het partijprogramma moeten dus ook punten staan die de verschillende gemeenschappen helpen. Het gaat niet alleen over de kleur, maar ook over de inhoud, die moet divers zijn.”

Lies: “Dat betekent dat de verschillende partijen daarvoor ook de ruimte moeten kunnen of willen geven. Op sommige plaatsen gebeurt dat al succesvol, maar het kan beter. Je kan als individu niet blijven vechten, vechten, vechten... Dat is vermoeiend. Het is niet de verantwoordelijkheid van het IC om dat

te faciliteren bij de partijen. Onze focus ligt op het aanmoedigen van het engagement van mensen in onze verenigingen. Wij zijn in de eerste plaats een bruggenbouwer en willen hun stem laten horen en versterken. Van zodra dat gebeurt, stopt onze rol.”

Louiza: “Natuurlijk proberen we vanuit het IC te wegen op het beleid, maar dat gebeurt op andere manieren zoals lobbyen, beleidswerk en vertegenwoordiging. Dat zijn de dynamieken in een democratie, en dat is ook de rol van een middenveld. Maar dat staat los van de mensen uit onze verenigingen die politiek actief zijn. Dat is hun individuele keuze. We informeren en sensibiliseren hen, dat is onze taak.”

Abdelslam: “We krijgen veel steun van het IC, zowel op individueel vlak als op vlak van de verenigingen, daar ben ik dankbaar voor. We kunnen verschillende vormingen volgen om sterker te worden, bijvoorbeeld over het brengen van ideeën.”

Weinig vertrouwen

Abdelslam: “Wat ik fijn vind aan politiek? Participatie. Nieuwe mensen leren kennen. Ervaringen. Nadenken over bepaalde thema’s. Goed communiceren. Politiek is eigenlijk een vorm van persoonlijke ontwikkeling. Maar vooral het gevoel om andere mensen te helpen, dat is het grootste voordeel.”

“Tegelijkertijd is het ook een uitdaging, niet alleen voor mensen met een migratieachtergrond trouwens. Het is niet altijd eenvoudig om mensen te overtuigen. Dat heb ik gemerkt tijdens de campagne, bij huisbezoeken. Sommige mensen slaan de deur voor je neus dicht, omdat je ‘anders’ bent. Dat voelt vreemd, maar we moeten doorzetten als we iets willen bereiken. Sommige mensen, zeker jongeren, geven aan dat ze geen vertrouwen hebben in de politiek. Waarom? Er wordt veel gezegd en weinig gedaan (*lacht*). Veel mensen begrijpen ook het politieke spel niet. We moeten hen uitleggen dat we een programma hebben, maar dat we ook rekening moeten houden met dat van andere partijen. Je kan nooit je eigen programma volledig toepassen en je moet tot een consensus komen. Dat vinden mensen verwarrend, want zij zien dat je in de meerderheid zit en denken dat je alles kan uitvoeren. Ik leg dan uit dat de politiek niet

alles bepaalt. De wetgeving is duidelijk verbonden met de grondwet en heel wat rechten zijn verankerd. Maar we zien dat discriminatie en racisme nog steeds voorkomen in Vlaanderen. Wij streven naar gelijkheid op verschillende vlakken zoals arbeid, onderwijs en huisvesting. Om tegen racisme en discriminatie te strijden, moeten we ook een rol spelen in de partijpolitiek. Beleid kan niet zomaar veranderd worden. Door ons engagement streven we naar een betere samenleving.”

Lies: “We zitten in verschillende Whatsapp-groepen met mensen uit onze verenigingen. Daarin delen ze soms politieke oneliners. Het maakt niet uit wie ze uitsprekt, maar dat helpt hun vrouwen in de politiek niet. Zeker omdat mensen de taal of het politieke spel niet altijd goed begrijpen. Dat veroorzaakt paniek en komt het vertrouwen niet ten goede.”

“Mensen met een migratieachtergrond moeten hun stem laten horen en bepaalde uitspraken doen. Anderen kunnen je daarop afrekenen. Ze kijken met argusogen naar je en pakken je op je woorden. Al dat *bashen* maakt het niet gemakkelijk om de stap te zetten. Je moet tegen een stootje kunnen. Je moet er echt als individu staan om je mening te brengen.”

Zorgen van mensen

Lies: “Gekoppeld aan het gebrek van vertrouwen in de politici, hebben mensen met een migratieachtergrond heel wat zorgen en behoeften waarnaar niet altijd geluisterd wordt. Het gaat vooral over opvoeding, werk en huisvesting. Vooral die laatste twee zijn zo belangrijk voor je basisbehoeften. Als de basis niet in orde is, hoe kan je dan de rest aanpakken? Bovendien zijn mensen bezorgd over de volgende generatie. Ze hebben zelf bepaalde moeilijkheden gekend en doorworsteld. Ze hopen dat het beter zal gaan voor hun kinderen, maar als ze zien dat zelfs de derde generatie nog steeds problemen ervaart rond discriminatie in het onderwijs, dan worden mensen lastig.”

Abdelslam: “Discriminatie in het onderwijs is een van de thema’s die vaak aan bod komen tijdens campagnes of gesprekken met mensen. Veel leerlingen met een migratieachtergrond voelen zich anders behandeld. Het beleid moet helder zijn. Leerkrachten en directie

moeten iedereen gelijke kansen geven, ongeacht hun nationaliteit of hun geloof. We moeten ook meer openstaan voor de cultuur van nieuwkomers. Zij zijn opgegroeid met bepaalde normen en waarden, dan komen ze naar school waar ze botsen met de normen en waarden van de westerse democratie. Ik heb veel begrip en respect voor die normen en waarden, maar voor nieuwkomers zijn ze een hoge drempel. Als een 16-jarig meisje bijvoorbeeld altijd een hoofddoek draagt en naar school gaat, dan botst ze op onbegrip. In Engeland loopt dat soepeler, in Frankrijk zijn de problemen groter. België moet eerder in de richting van Engeland evolueren. Het onderwijs zoekt leerkrachten. Er zijn heel wat moslima's met talent om bijvoorbeeld geschiedenis te geven, maar ze krijgen geen kans omdat ze een hoofddoek dragen. Dat gebeurt ook in bedrijven. Ook voor ons is extremisme niet aanvaardbaar, maar een moslima met een hoofddoek is niet extremistisch. Geef haar een kans als ze bekwaam is. Laat leerlingen een hoofddoek dragen als ze dat willen. Ouders leggen die druk niet op. Ikzelf heb nooit veel invloed gehad op mijn kinderen, de media beïnvloeden hen meer dan de opvoeding van hun ouders (*lacht*).

Lies: "We zien dat veel mensen die zich aansluiten bij het IC dat doen omdat ze het verschil tussen twee culturen zien. Ze erkennen de problemen die daarmee gepaard gaan en voelen zich vaak geroepen om zich maatschappelijk te engageren en zo de brug tussen beide culturen makkelijker te leggen en om normen en waarden bespreekbaar te maken. Onlangs zat ik samen met enkele Congolese vrouwen uit Brussel. Ze zien de instroom van nieuwkomers die de samenleving nog niet goed kennen. Zelf hebben ze al een betere combinatie kunnen maken tussen de twee culturen, dat brengen ze over naar de nieuwkomers. Dat engagement vind ik zo mooi om zien. En als dat engagement kan uitgroeien tot politieke betrokkenheid, dan is dat nog beter, want dan is het zichtbaar."

Abdelslam: "Geef iedereen de tijd om zich aan te passen aan de normen en waarden van de democratie. De democratie is een cadeau voor de mens, maar niet iedereen begrijpt de voordelen ervan. Veel mensen zijn opgegroeid in niet-democratische landen en worden hier plots geconfronteerd met bepaalde waarden. Ik zeg niet dat de waarden slecht zijn, integendeel, maar niet iedereen kan dat concept vatten vanaf de eerste dag."

Abdeslam El Ghamri

is docent Maatschappelijke Oriëntatie bij het Agentschap Integratie en Inburgering. Hij is voorzitter van een multiculturele vereniging in Boom. Hij is lid van het Bijzonder comité voor de sociale dienst (BCSD) voor Groen Boom en de Boomse diversiteitsraad.

Lies Moors

is sinds 2019 codirecteur bij het Internationaal Comité.

Louiza Erifi

is educatief medewerker bij het IC en ondersteunt een 22-tal verenigingen van mensen met een migratieachtergrond in de regio Mechelen-Antwerpen.

“Onze focus ligt op het aanmoedigen van het engagement van mensen in onze verenigingen.”

Lies Moors

Louiza: “Daarom organiseren we dus die infosessies voor verenigingen, daarin kunnen we op een objectieve manier uitleggen hoe België werkt en de instellingen functioneren. Zo maken we het democratische bestel inzichtelijk. Verschillende middenveldspelers engageren zich een beetje op dezelfde manier rond dat thema, wij doen dat specifiek vanuit onze visie als netwerk voor mensen met een migratieachtergrond.”

Lies: “In de praktijk zie ik mooie connecties tussen verschillende culturen waar de druk en de problemen minder aanwezig zijn dan vroeger. Samenwerken, intermenselijk contact, elkaar begrijpen, elkaars problemen herkennen ..., daar hebben we allemaal baat bij. Of je nu wel of geen migratieachtergrond hebt. Alle mama’s stellen zich dezelfde vragen, opgroeiende tieners ervaren gelijkaardige problemen. Bij de ene komt daar weliswaar nog een extra cultuurlaag bij, maar in de kern verbinden mensen zich op dat soort thema’s. Daarin vinden ze elkaar en worden ze bondgenoten. Ik ben optimistisch, omdat ik zie dat het vlotter gaat bij de jongere generaties. We reageren meer als we dingen zien die niet ok zijn. Dat gebeurde vroeger niet. We hebben meer contact met elkaar. Ik kom uit een Vlaamse familie die niet zoveel ‘anderen’ kende. Hoe meer je andere culturen in de klas of op straat leert kennen, hoe positiever het samenleven wordt. Dat gebeurt nog niet overal, maar de dynamiek is positief. Er is maar één weg, en dat is vooruit.”

Fier terugblikken

Abdelslam: “Verandering gebeurt sowieso. Vroeger was de situatie slechter dan vandaag. Ik denk dat thema’s zoals discriminatie in het onderwijs altijd aan bod zullen komen. Alleen verandert de aanpak. We zien nu meer begrip dan vroeger. Maar als we een betere toekomst willen, dan moeten we ons engageren. En dan moeten we mensen met een migratieachtergrond overtuigen om te stemmen. En nee, dat zal niet alles oplossen, maar niet stemmen zal pas problemen geven. Ik ben ook een optimist. Mijn engagement levert niet onmiddellijk resultaten op, maar op lange termijn werken we naar een betere samenleving voor iedereen. Voor alle burgers dus, niet alleen voor mensen met een migratieachtergrond.”

“Ik blik fier terug op mijn engagement. De partij luistert naar mijn stem. We maken samen het partijprogramma, dat gebeurt niet alleen door de voorzitter of enkele mensen uit de kern. Ook op het niveau van mijn mandaat speel ik samen met de andere comitéleden een grote rol. Ik laat sommige dossiers niet zomaar passeren, maar probeer mensen te overtuigen om na te denken. Ik kom op voor mijn principes. Tegelijk is de wetgeving in het Bijzonder comité voor de sociale dienst duidelijk, er is weinig ruimte voor politiek spel. We helpen mensen in wat ze nodig hebben, maar geven ook aan wat niet goed is. Zo kan het bijvoorbeeld niet dat mensen geen Nederlands willen leren of niet willen werken. Dan zijn we duidelijk. Maar we strijden tegen wat niet correct is.”